

BUDAPEST, XII. HEGYVIDÉK ÖNKORMÁNYZATA
SZOBORPÁLYÁZAT

A II. VILÁGHÁBORÚBAN, BUDAPEST OSTROMAKOR ELESETT XII. KERÜLETI POLGÁRI ÁLDOZATOK EMLÉKHELYE

TARTALOMJEGYZÉK

A FELADAT ÉS A MEGOLDÁSI JAVASLAT ISMERTETÉSE

MŰSZAKI LEÍRÁS

MAKETT FOTÓK

LÁTVÁNYTERVEK

KÖLTSÉGTERVEZET

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZOK

BENCSIK ISTVÁN
SZOBRÁSZMŰVÉS

RÁDÓCZY (f) LÁSZLÓ
ÉPÍTÉS-IPARMŰVÉS

PÉCS, 2008. JANUÁR 10.

A II. VILÁGHÁBORÚBAN, BUDAPEST OSTROMAKOR ELESETT XII. KERÜLETI POLGÁRI ÁLDOZATOK EMLÉKHELYE

Helyszín (tervezési terület és környezet)

Az Alkotás utca – Csörsz utca – Györi út által határolt, mintegy 1600 m² teljes alapterületű háromszög alakú parkosított közterület (hrsz.: 7931/1).

Az emlékhely közvetlen környezetét északon az Alkotás Pont irodaház jelenti, délkelet felől mélyebb fekvésű a TF sporttelep. A területet nyugat felől határoló 2x4 sávós, nagy forgalmú Alkotás utca túloldalán pedig a MOM Park, délnyugatra a NOVOTEL – Budapest Kongresszusi Központ jelentős épülettömegei határozzák meg.

A Fővárosi Szabályozási Keretterv és a XII. kerület Városrendezési és Építési Szabályzata szerint a terület közpark, az Alkotás utca kiemelt városképi útvonalának része.

A feladat értelmezése

Hagyományos szemlélettel közelítve a helyszín és a környezet léptéke (a hagyományos értelemben vett) monumentális emlékművet sugall erre a pontra. Megközelítésünkben azonban a Világháború polgári áldozataira való emlékezés helye inkább félrehúzódsra, csöndes emlékezésre alkalmas intim pihenőterületet igényel.

A megvalósítandó feladat és a környezet között tehát ellentét feszül.

A megoldás

Az emlékhely ellentmondásos pozíciójára alapozzuk a koncepciónk egyik lényegi gondolatát, amely szándékunk szerint kezeli, csillapítja és (meg)oldja ezt a nyilvánvaló környezeti feszültséget. Létrehozható egy olyan urbánus szabadtéri szentély, kegyeleti hely, amely egyúttal az épített és táji környezet emblematikus, meghatározó elemévé is válik.

Környezetalakítás

Értelmezésünk szerint az emlékhely a helyszín (tervezési terület) – lehetőség szerinti – átértékelését igényli.

Javaslatunk, amely a háromszög alakú zöldfelület egészét (kb 1000 m²) kezeli, négy elemből áll:

- a terepplasztika
- a szobor
- a térfelszín
- az oszloperdő

A környezet léptékéhez illeszkedő és minden irányból jól látható a helyet meghatározó természeti eszköz a területet lehatároló erőteljesen formált, szabdalt terepplasztika.

A „természeti” alakulat külső, kifelé forduló oldalával a megkülönböztetett helyet jelöli, belseje ugyanakkor védelmet adva ölel körül, vizuálisan szeparál és csökkenti a zavaró környezeti hatásokat. A közvetlen kapcsolatot zajos és forgalmas külvilággal az északnyugati sarok felől nyíló és az emlékhely fókuszára nyíló, repedésszerűen szűk, falak határolta sikátor jelenti.

A környezet léptékéhez képest kicsiny sziget lényeges nézőpontja a szomszédos épületek felső szintjeiről való rálátás, ezért a tervezett megoldás értelmezhetősége ebből a szemszögből is különösen hangsúlyos tényező volt.

A tájépítészeti eszközökkel létrehozott egyszerű, visszafogott környezeti elemek, a terep formálása, kialakítása indirekt módon ébreszthet asszociációkat:
tektonikus törés, földindulás, -mozgás, suvadás
kráter, bombatölcsér
halomsír/tömegsír

A mesterségesen létrehozott „természeti képződmény” fizikai és spirituális középpontjában áll a nagyméretű szobor-plasztika.

A szobor dinamizmusa, aszimmetrikus szerkezete a drámai eseményre, a háborúra utal. A szoborban megjelenő, emberi testrészt ábrázoló jel az emberi áldozatokat, az embert, az újjászületést és a békét szimbolizálja.

Koncepciónk kidolgozása során rendkívül fontos a szobor és a környezet-architektúra hibátlan együttműködése – ami például sajátos megoldásként maga után vonta a szobor üreges betonöntvényből való készítését.

A szobron megjelenő aranyozás az emlékhely szakralitására utal.

A térfelszín nagyméretű töredezett mezőkből összeálló, homogén, semleges anyagú felülete szervesen kapcsolódik a terep-plasztikához és a szoborhoz.

Az emlékhely határozott délkeleti vizuális határát oszloperdő – sűrűn és többsorosán ültetett, jellegzetes habitusú nyírfák áttört fala – képezi.

ANYAGHASZNÁLAT, MŰSZAKI ISMERTETÉS

A szobor

A 350 cm magas szobor 5 cm vtg. szálerősítésű finombeton kéregből készül.

Az anyag színe, felületi megmunkálása a beton járófelülethez és a támfalhoz hasonló nemes minőségű. A helyszíni elhelyezés és az összeépítés a két elemet egymáshoz, és az egész plasztikát a (járófelület szintje alatti) alaptestbe csapolva valósítható meg.

A plasztika eredeti méretű gipszmintáját a szerző készíti, az öntőformát és a csészeöntéssel történő kivitelezést az Ornamentika Kft. (Győr) végzi.

A terepplasztika

A legjelentősebb beavatkozás a töredezett felületű, határozott éllel kialakított terepalakulatok létrehozása. A feltöltést elötömörítéssel, 3 rtg. NETLON háló réteggel erősítve kell készíteni. Az plasztika éleinek kialakítása élére állított deszkabetétek alkalmazásával alakítható ki.

A térfelszín

A járófelület helyszínen felhordott, vibrálással tömörített, simított, kvarcliszttel szórt nemes beton. Pályaszerkezete kavicságyra felhordott 20 cm vtg. betonréteg. A terep törésvonalaihoz kapcsolódó burkolat struktúráját adó dilatációs repedések egyúttal a süllyesztett díszvilágítás sávjait is kijelölik.

Utcabútorok

Egyedi tervezésű és gyártású, egyszerű formálású, tömörszerűen kialakított padok. Anyaga szálerősítésű finombeton (mint a szobornál).

Díszvilágítás

Burkolatba süllyesztett kialakítású vízmentes sávós lámpatestek és fényvetők. A hagyományos fénycsövek helyett LED-es fényforrások alkalmazása esetén lehetőség nyílik a világítás színének, erősségének elektronikus programvezérlésére, szabályozására.

Csapadékvíz-elvezetés

A járdafelületekre jutó csapadék nagyobb része biodréneződik, a szélesebb burkolatoknál a vízelvezetés folyókákkal oldható meg.

Kertépítészet, zöldterület

A tervezési területen a növényzet a terepalakulattal és a burkolt felületekkel együtt játszik fontos szerepet a tér hangulatának alakításában. Nem egy szoros értelemben vett közpark létesítése a cél, hanem a szoborhoz olyan megfelelő háttér biztosítása, amely hangsúlyozza azt, és a terepalakulattal együtt kiemeli a nagyvárosi forgalomból. Ezt a szerepet kevés faj alkalmazásával, de karakteres növényültetési formációval szolgálja.

A tervek szerint a mesterséges terepképződmények oldalait egységesen gyepszőnyeg fedi, a szobor mögötti sávban, a Győri út mentén pedig oszlopos nyírfákból (*Betula pendula* 'Fastigiata') álló széles sáv biztosítja a háttérét a szobor számára. Ebben a sávba több sorban, szabálytalan kiosztásban ültetett fák állnak, így a sok fehér törzs érdekes rajzlatot ad a terület határvonalán.

Az Alkotás út és a Csörsz utca felől a járdák melletti zöld sávban található idős fák kiegészítésére 4-4 db előnevelt, koros fa ültetése célszerű, így hamarabb kialakul az egységes fasor képe. Ajánlott fafaj a korai juhar (*Acer platanoides*). A területen nemrégiben elültetett fiatal fák átültetése javasolt a kerület egyéb zöldterületére.

KÖLTSÉGTERVEZET

szobor

gipszminta készítés (1:1 léptékben)		800 eFt
öntvény előállítás (forma készítésével)		5.000 eFt
szállítás, felállítás		200 eFt
szerzői díj		4.000 eFt
	összesen	10.000 eFt

környezetalakítás

tereprendezés, tömörítve	8.000 m ³	15.000 eFt
támfal készítés betonból, acélsablonnal	90 m ² / 54 m ³	10.000 eFt
utcabútorok	5 db	1.500 eFt
nemesbeton járdafelületek	340 m ²	5.000 eFt
kertépítés, növénytelepítés	1200 m ²	3.500 eFt
közvilágítási hálózat, díszvilágítás	180 fm	6.000 eFt
csapadékvíz-elvezetés	340 m ²	2.000 eFt
tervezés		5.000 eFt
	összesen	48.000 eFt

MIND ÖSSZESEN 58.000 + ÁFA